

Landbrug
Ref. AMM
Den 15. marts 2019

Anvendelse af ekspropriation ved gennemførelse af kommunale vådområdeprojekter

Indledning

Der har siden 2011 eksisteret et notat om ekspropriation ved gennemførelse af kommunale vådområdeprojekter, herunder om en procedure mellem kommunerne og staten i forbindelse hermed. Miljø- og Fødevarerministeriet har nu revideret notatet og forenklet proceduren, således at kommunerne ikke længere skal konsultere staten, før der træffes beslutning om ekspropriation i forbindelse med gennemførelsen af et vådområdeprojekt.

Aftale om vådområdeindsatsen

Vådområdeindsatsen beror primært på frivillig deltagelse af berørte lodsejere. Ekspropriation kan derfor alene anvendes undtagelsesvist i særlige tilfælde, hvor enkelte lodsejere i et projekt er til hinder for gennemførelsen af et større sammenhængende projekt. Dette fremgår af Aftale om vådområdeindsatsen gældende for 2017-2020.

Ansvar og hjemmel

Kommunerne har som projektejere det juridiske og økonomiske ansvar for alle dele af projektet. Dette ansvar omfatter også ansvaret for en beslutning om og gennemførelse af ekspropriation, herunder vurderingen af, om ekspropriation ligger inden for vådområdeaftalens snævre rammer.

Med bekendtgørelse nr. 852 af 30. juni 2010 om kommunalbestyrelsens beføjelser ved genopretning af vådområder har kommunerne fået delegeret kompetence til at ekspropriere, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 1, nr. 9. Ekspropriation gennemføres efter reglerne i naturbeskyttelseslovens § 60.

Miljøstyrelsen har ansvaret for bevillingen på finansloven til tilskud til ekspropriation og træffer afgørelser vedr. tilsagn om tilskud til ekspropriation.

Procedure

Der kan søges om tilskud til ekspropriation, når kommunen har truffet afgørelse om gennemførelse af ekspropriation.

Hvis projektet gennemføres ved jordfordeling, skal kommunen afklare spørgsmålet om evt. ekspropriation, inden der afsiges kendelse i jordfordelingssagen, idet jordfordelingen er irreversibel, når der er afsagt kendelse. Kommunen skal derfor altid kontakte Landbrugsstyrelsen, hvis jordfordeling anvendes i projektgennemførelsen.

Ved ansøgning om tilskud skal følgende oplysninger indsendes til Miljøstyrelsen:

- Størrelsen af det berørte areal.
- Kort, der viser projektarealet og det areal, der skal eksproprieres.
- Opgørelse over udgifter til ekspropriation, herunder udgifter i forbindelse med høring/offentlighed/møder, erstatning, tinglysninger og andre relevante udgifter.

Miljøstyrelsen meddeler herefter tilsagn om tilskud til ekspropriation inden for rammerne af den til rådighed værende bevilling. Det vil fremgå af tilsagnsbrevet, hvilken dokumentation, der skal indsendes ved anmodning om udbetaling af tilskuddet. Tilsagnsbeløbet kan forhøjes, hvis Miljø- og Fødevarerklagenævnet og/eller Taksationskommissionen efterfølgende træffer afgørelse om et højere erstatningsbeløb, end der er søgt om tilskud til.

Der kan ikke søges om tilskud, hvis udgifterne er afholdt. Tilskud til ekspropriation kan føre til nedskrivning af projekttilsagnet.

Den Nationale Styregruppe orienteres om ekspropriation i vådområdeindsatsen på de halvårige møder.

Kort om naturbeskyttelseslovens § 60

Efter naturbeskyttelseslovens § 60 kan der eksproprieres rettigheder, der er nødvendige for at pålægge arealerne dyrkningsrestriktioner eller andre rådighedsindskrænkninger. Naturbeskyttelsesloven fastsætter ikke nogen bestemt procedure for gennemførelse af ekspropriationsforretningen, men de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger (partshøring, begrundelse, klagevejledning m.v.), skal iagttages. For så vidt angår erstatningsfastsættelse finder lovens bestemmelser om erstatning for fredning anvendelse. Når der træffes beslutning om ekspropriation efter naturbeskyttelsesloven, træffes der samtidig beslutning om erstatningens størrelse, dvs. én samlet afgørelse. Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der afgør såvel ekspropriationsspørgsmålet som erstatningsspørgsmålet. Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse om erstatningens størrelse kan påklages til Taksationskommissionen (som nedsat i henhold til naturbeskyttelsesloven).